

Καὶ ἡ ἑτέρα ὁμολογία ὡσαύτως γεγραμμένη ἀπαράλλακτος, τὸ δὲ διάφορον αὐτῆς θέλει πληροῦται κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαῶν ἐκάστου χρόνου ἐν ὁποίῳ ἂν συμπέσῃ μηνί.

Αἱ ἄνωθεν δύο ὁμολογίαι μετὰ τοῦ αἰγγιλιώδους γράμματος καὶ τῆς πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ἐνσφραγισμένα παρὰ τῶν πέντε ἐσναφίων ἐτέθησαν εἰς τὴν κάσσαν τῶν ἀμπατζήδων πρὸς φύλαξιν.

1830, Ἰουλίου 17.

ὁ Φιλιππουπόλεως Νικηφόρος (αὐτόγραφος)

1831 Ἰουνίου 21. «Καταγραφή τῶν τόκων τῶν ἐπ' ὄνοματι πτωχῶν Φιλιππουπόλεως δύο ὁμολογιῶν ἀνὰ πέντε χιλιάδων, διδομένων εἰς δύο ἐποχάς κατὰ τὰ Χριστούγεννά καὶ τὸ Πάσχα ἀνὰ 500 γρ. κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀφιερώσαντος», Ἐδόθησαν ὡς σημειοῦται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830 10βρ. 17 μέχρι τοῦ 1847 Μαρτ 18, ὁπότε λήγει ὁ δεύτερος τοῦ Κυρίλλου κώδιξ, γρ. 17.500.

Σημείωσις. Οἱ τόκοι τῆς δωρεᾶς ταύτης ἀπὸ τοῦ 1831 ἐλαμβάνοντο τακτικῶς δις τοῦ ἔτους κατὰ τὴν συμφωνίαν ὑπὸ τοῦ ἐσναφίου τῶν ἀμπατζήδων καὶ διενέμοντο διὰ τῶν ἐπιτρόπων τῶν πέντε ἐκκλησιῶν ἁγ. Δημητρίου, ἁγ. Κυριακῆς, ἁγ. Κωνσταντίνου, ἁγ. Μαρίνης καὶ Παναγίας εἰς τοὺς ἐνδεεῖς ἐνορίτας κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ διαθέτου. Ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν ἀμπατζήδων (βιβλ. III, σελ. 26) σημειοῦνται οἱ ληφθέντες τόκοι μέχρι τῆς 20 Δεκεμβρ. 1840.

Ἀρ. 23

Ἴσον τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Μανδρατζόγλου

(Κώδ. I, σελ. 157 ἢ ρμθ', ἔτ. 1830, VIII, 27)

Προσῆκει τοὺς γε ἔμφρονας καὶ καλοὺς τῶν ἀνθρώπων μάλιστα δὲ τοὺς χριστιανοὺς μὴ μόνον κατὰ τὸν βίον ἀμεμπτα ὡς οἶόν τε καὶ εἰρηνικὰ παρέχεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς κληρονόμοις μετὰ θάνατον ἀσασίαςτον καὶ εἰρηνικὴν τὴν οὐσίαν αὐτοῖς καταλείπειν. Ταῦτα συλλογιζόμενος καὶ ὁ ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβων τιμιώτατος ἐν ἐμπόροις κὺρ Κωνσταντίνος Μανδρατζόγλος Φιλιππουπολίτης καὶ τὸ ἄωρον τοῦ θανάτου διανοούμενος, σφῆας ἔχων τὰς φρένας καὶ ὑγιᾶ τὸν νοῦν ἔγνω διαθέσθαι τὰ καθ' ἑαυτὸν διὰ τῆς παρουσίας νομίμου οἰκειοθελοῦς ἐνυπογράφου καὶ ἐνσφραγισμένης ἐμμοτύρου αὐλικῆς διαθήκης. Καὶ δὴ φησί: πρῶτον μὲν ἀφήμι καὶ συγχωρῶ ἀπὸ πάσης ψυχῆς καὶ καρδίας πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς μου χριστιανοῖς, ὅσοι εἰς ἐμὲ ἐξήμαρτον λόγῳ ἢ ἔργῳ ἐξαιτούμενος κἀγὼ τὴν παρὰ πάντων συγχώρησιν ἐφ' οἷς προσκέχρονκα αὐτοῖς ὡς ἁμαρτωλὸς περὶ τὸν βίον τοῦτον· ἔπειτα δὲ περὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ διορίζει τάδε: ἦτοι πρὸς βεβαίωσιν τῆς παρουσίας αὐτοῦ διαθήκης καὶ συντήρησιν καὶ προστασίαν τῶν ἐν αὐτῇ διαταγῶν αὐτοῦ καταλείπει τῷ παναγιωτάτῳ καὶ σεβ. ἡμῶν ἀυθέντῃ καὶ δεσπότη τῷ οἰκουμένικῳ πατριάρχῃ κϠ κϠ Κωνσταντίῳ γρόσια 500, τῇ αὐταδέλφῃ αὐ-

Κ. Μανδρατζόγλου
Ἀπομνημόνιον
Ἰ. Μανδρατζόγλου
Πρωτοψευδῆ
1939-40
37-41

τοῦ Ρωξάνδρα Γεωργίου γρ. 500, τῇ ἀνεψιᾷ αὐτοῦ Ραλοῦ Νικολάου γρ. 5000, τῇ ἐτέρα ἀνεψιᾷ αὐτοῦ Μαριώρα γρ. 5000, εἰς τὰ νοσοκομεῖα Κωνσταντινουπόλεως γρ. 1000, εἰς τὸ κιβώτιον τῆς ἐλεημοσύνης γρ. 1000, εἰς τὸ ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ ἁγ. Νικολάου Τζουπαλί σχολεῖον γρ. 250, εἰς τὸ παγκάρι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου Τζουπαλί γρ. 250, εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ ζιντανιοῦ γρ. 1000, περὶ ὧν διατάττει, ἵνα ἐπιστατήσωσιν οἱ ἐπίτροποι αὐτοῦ, ὅπως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου αὐτοῦ δοθῶσιν εἰς ἐξαγωγὴν φυλακισμένων χριστιανῶν, εἰς τὴν ἐν Φαναρίῳ σχολὴν ἑλλ. τοῦ γένους γρ. 1000, διὰ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ 1000, τῇ Παρασκευῇ δούλῃ του 500, τῇ ἐτέρα δούλῃ του Ρωξάνδρα γρ. 200, εἰς τὰ ἐν Φιλιππουπόλει νοσοκομεῖα γρ. 2000, εἰς τὴν σχολὴν Φιλιππουπόλεως 2000, εἰς τὰς φυλακὰς Φιλιππουπόλεως 1000, εἰς τὰς πέντε ἐκκλησίας Φιλιππουπόλεως 250, εἰς πέντε μοναστήρια ἐνοριακὰ 250, εἰς τρία ἔτι μοναστήρια Κρυτζίμων 150, διὰ μνημόσυνα αὐτοῦ περὶ ὧν διορίζει νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐν Φιλιππουπόλει μέχρι τριετίας διὰ τῆς ἀνεψιᾶς του Μαριώρας γρ. 1500. Ταῦτα πάντα ἀπὸ σημειώματος αὐτοῦ ἰδιοχείρως γεγραμμένον ἰδίους χεῖρας ὡμολόγησε καὶ παρήγγειλεν, ἅτινα συμποσύνται εἰς γρ. 29.350· ἡ δὲ ἀπόδοσις αὐτῶν γενήσεται κατὰ τὴν διαταγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τιμῆς τῆς πωλήσεως τοῦ ἔσθθι μεταξύ Τρικαποῦ καὶ Γενικαποῦ πρὸς τὴν θάλασσαν κειμένου ἰδιοκτητοῦ ὀσπιτίου αὐτοῦ. Ὁμολόγησε δὲ ὁ διατιθέμενος ὅτι ἔχει λαμβάνειν παρὰ μὲν τοῦ Στάντσου Τζεγκενὲ Φιλιππουπολίτου ἀμπατζῆ εἰς τὸ ἐσθὶ γιὰ καπὴν γρ. 1500 διὰ δύο ὁμολογιῶν, παρὰ δὲ τοῦ κερεστετζῆ Μάρκου Καισαριέως καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ δι' ὁμολογίας αὐτῶν γρ. 869, ἐν τουρπούνι δεδομένων τῷ κῦρ Μιχαλάκη ἀδελφῷ τοῦ γέρο. ἁγίου Ἐφέσου, ἵνα πωληθῇ. Ἐπὶ τούτοις προσωμολόγησεν ὅτι ἔχει καὶ ὕλην τινὰ ὀσπιτικὴν καὶ ἀσημικὰ καὶ τὰ μὲν ἀσημικὰ ὡμολόγησε ρητῶς ὅτι εἶναι καφὲ ἱμπρίκι ἀσημένιον, δύο ταπλάδες ἀσημ., δύο χουλιάρια ἀσημ., μία χουλιάρια ἀσημ. μεγάλη καὶ πλατάκια καὶ χουλιάρια ἀσημ. δὲν ἐνεθυμήθη πόσα. Περὶ δὲ τῆς ὀσπιτικῆς ἀποσκευῆς παρήγγειλε νὰ λάβωσι τὴν φροντίδα οἱ ἐπίτροποι αὐτοῦ νὰ τὰ καταγράψωσι καὶ ὅλα αὐτὰ πωληθέντα νὰ δοθῶσιν εἰς τὰ διοριζόμενα ἑλέη ἢ καὶ εἰς ἄλλα πτωχὰ μέρη. Διοριζόμενος ἀποκαθίστησι καὶ ἐπιτρόπους τοὺς τιμιωτάτους τὸν τε κῦρ χατζῆ Ἰωάννην Φάρον καὶ τὸν κῦρ Κωνσταντῖνον Ἰπλικτζῆν καὶ ἐπ' αὐτοὺς προστάτην καὶ ναζίρον τὴν αὐτοῦ θεοφρούρητον καὶ σεβ. παναγιότητα δεόμενος θερμῶς καὶ παρακαλῶν ἵνα διατηρηθῶσι καλῶς καὶ διανεμηθῶσιν ἀμετατρέπτως πάντα τὰ ἐν τῇ παρούσῃ οἰκειοθελῶς ὑπ' αὐτοῦ τεταγμένα. Ταῦτα μὲν οὖν διέθετο διοριζόμενος δικαίᾳ βουλῇ καὶ ἀνθαιρέτῳ γνώμῃ ὁ εἰρημένος κῦρ Κωνστ. Μανδρατζόγλου. Ὅστις δ' ἂν τῶν συγγενῶν καὶ κληρονόμων αὐτοῦ ἢ ἄλλος τις ὀποιάζου ἄλλως ἐπιχειρήσῃ ἀνατρέψαι ἢ διασεῖσαι τὰ ἐν τῇ παρούσῃ διατιθέμενα, τὸν τοιοῦτον φησὶ προκαλεῖσθαι εἰς τὸ ἀδέκαστον τοῦ Θεοῦ κριτήριον ἐν τῇ φρικτῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν ἐγένετο καὶ ἡ πα-

ροῦσα ἐνυπόγραφος ἐνσφράγιστος καὶ ἐμμάρτυρος διαθήκη ἐπιβεβαιώσει τῆς αὐτοῦ παναγιότητος καὶ τῶν ἐντιμολογιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἐδόθη τοῖς διαληφθεῖσιν ἐπιτρόποις.

αὐλῆ Ἀγούστου κζ'.

Κωνσταντῖνος Γεωργίου Μανδρατζόγλου βεβαιοῖ (ἡ σφραγὶς αὐτοῦ)

ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ Σεραφεῖμ πατρὸν μάρτυς

ὁ ρεφερενδάριος Γεώργιος μάρτυς

ὁ μέγας πριμικήριος Παναγιώτης μάρτυς.

ὁ πρωταποστολάρχιος Νικόλαος μάρτυς

ὁ Φιλιππουπόλεως Νικηφόρος ὑποβεβαιοῖ.

Σημείωσις. Ἐκ τῆς διαθήκης ταύτης συνταχθεῖσης ἐν τοῖς πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως τεκμεριόται ὅτι ἦτο μῦθος τὸ γραφέν ἀρχομένου τοῦ ἐνεστώτος αἰῶνος ἐν τινὶ τῆς Καλκούτας Ἀγγελικῆς ἐφημερίδι καὶ ἐπαναληφθὲν ἐν Εὐρωπαϊκαῖς ὅτι ἡ ἐκεῖ κυβερνητικὴ τράπεζα ἐξήτει τοὺς κληρονόμους Μανδρατζόγλου τινὸς Φιλιππουπολίτου πρὸς παραλαβὴν κατὰ τὴν διαθήκην του τῆς ἐν αὐτῇ κατακειμένης ἐντόκως περιουσίας του ἀνερχομένης εἰς μυθώδη ποσά. Ὁ Κ. Μανδρατζόγλου ἀναγορευθεὶς μαΐστορ ἀμπατζῆς τῷ 1756 Ἰουλίου 27 Ἀρχεῖον, βιβλ. I, σελ. 91) εἰργάζετο πράγματι ὡς ἔμπορος ἐν Ἰνδία, ἔχων ὑποκατάστημα καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐν τῇ Ἰνδικῇ ἀλληλογραφίᾳ Γρηγορίου τοῦ Σιφνίου, διατελέσαντος ἱερέως τῶν ἐν Δάκκᾳ τῆς Ἰνδικῆς ἀποικισμένων Ἑλλήνων (1812—1818) μνημονεύεται ὁ τιμιώτατος κύρ Κωνσταντῖνος Γεωργίου Μανδρατζόγλου (*Ἡλία Ταυταλίδου*, Ἰνδικῆ ἀλληλογραφία Γρηγορίου ἱερομόναχου Σιφνίου, σελ. 45, Κωνσταντινούπολις 1852). Φαίνεται δὲ ὅτι συνεργάζετο μετὰ τοῦ ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ του Ρωξάνδρα γαμβροῦ του Χ' Γεωργίου Μποζατζόγλου, ὡσαύτως Φιλιππουπολίτου, μαΐστορος ἀπὸ Ἰουν. 20 ἔτ. 1775 (ἀρχεῖα II, σελ. 10), ὅστις τῷ 1783 ἐπανῆλθεν εἰς Φιλιππούπολιν (Κώδικος I, σελ. 11 ἢ 8) δι' ὀλίγον χρόνον. Ἐκ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει θανάτου τοῦ Κωνστ. Μανδρατζόγλου καὶ τῆς ἐλλείψεως οἰασθήποτε ἐν τῇ διαθήκῃ του μνείας περὶ τῶν ἐμπορικῶν του ἐπιχειρήσεων εικάζεται ὅτι ἐν τῷ γήρατι του ἡσύχαζεν ἐν τῷ ἰδίῳ του οἴκῳ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποστάς πάσης ἐργασίας. Ὁ Μποζατζόγλου παρέμεινεν ἐν Ἰνδία καὶ ἐν τῇ πρὸς τὴν ἐν Φιλιππουπόλει διαμένουσαν σύζυγόν του Ρωξάνδραν ἀλληλογραφία μνημονεύεται υἱὸς αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ ἔγγονος Ἰησοῦς καὶ δισέγγονος Ἐμμανουήλ. (Ἴδε, *Μυρτ. Ἀποστολίδου*, τὰ ἀρχεῖα τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει ἐσναφίου τῶν ἀμπατζῆδων, Ἀρχεῖον Ἐθνικοῦ λαογραφικοῦ θησαυροῦ, ἔτ. 1936—1937, τόμ. Γ', σελ. 183 κ. ἐξ.). Σημειώτεον ὅτι ἐπὶ τῇ εἰδήσει τῆς ἐφημερίδος ἐνεφάνισαν πλείστοι κληρονόμοι τοῦ Μανδρατζόγλου, οὗ ἐν Φιλιππουπόλει ἡ οἰκογένεια ἐξέλιπεν ἤδη, καὶ ἑκατοντάδες ἐπιστολῶν ἐλήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐν Καλκούτᾳ ἑλλην. ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἀρχιμανδριτοῦ Ἀθανασίου Ν. Ἀλεξίου ἐκ πάσης γωνίας τῆς οἰκουμένης παρὰ συγγενῶν δῆθεν τοῦ κληροδοτοῦ αἰτουμένων πληροφορίας. Οὐ πρὸ πολλῶν δ' ἐτῶν ἐδημοσιεύθη ἐν Βουλγαρικαῖς ἐφημερίσι τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ Σοφίας ὅτι ὁ Μανδρατζόγλου ἦτο γνήσιος Βούλγαρος καὶ συγγενεὶς αὐτοῦ σφύζονται ἐν Βουλγαρίᾳ, νόμιμοι κληρονόμοι. Ἐκ τῆς διαθήκης του ὁμοῦ, τῶν πρὸ αἰῶνος συγγενῶν του ἐν Φιλιππουπόλει καὶ τῶν γνησίων οἰκογενειακῶν ὀνομάτων *Μαυρουδῆς, Ρωξάνδρα, Σοφία, Ραλοῦ, Μαριώρα, Μανδρατζόπουλλος* καὶ ἐκ τῶν ἀρχείων τῶν ἀμπατζῆδων, διαπιστοῦται ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴ τῆς παλαιᾶς ταύτης ἐν Φιλιππουπόλει οἰκογενείας.

Ἄρ. 24

Ἐκτέλεισι τῆς διαθήκης Κωνστ. Μανδρατζόγλου

(Κώδ. Ι, σελ. 158 ἢ ρν, ἔτ. 1830, XII, 15)

1830 Δεκεμβρ. 15. Ὅσα συνήχθησαν ἐκ τῆς καθάρσεως τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου Κωνστ. Μανδρατζόγλου ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ Κασίμη πωληθέντων καὶ εὗρισκομένων παρ' αὐτῶ.

- 24.000 γρ. ἀπὸ τῆς πωλήσεως τοῦ ὄσπιτιοῦ, τὸ ὁποῖον συνεφωνήθη μὲν διὰ γρ. 25.000, ἔπειτα δὲ ἀφείθησαν τῷ ἀγοραστῇ τὰ 1000 γρ. διὰ τὰ συμβάντα αὐτῷ ὑπέρογκα ἔξοδα ἦτοι τῇ ἀπαλλαγῇ καὶ μεταγραφῇ τῶν χουτζετιῶν.
- 5.000 » ἀπὸ πωλήσεως δύο κομματιῶν διαμαντιῶν μὴ διαλαμβανομένων τελείως ἐν τῇ διαθήκῃ του.
- 1.100 » ἀπὸ πωλήσεως τῶν ἀσημικῶν του, ἅτινα μὴ ὄντα καθαρά ἐπωλήθησαν πρὸς παράδ. 50 τὸ δράμι.
- 300 » ἀπὸ πωλήσεως τουρπουνίου.
- 400 » ἀπὸ πωλήσεως μερικῶν μιλλιῶν καὶ τινῶν μπακιρικῶν.
- 4.000 » εὐρεθέντα εἰς μετοχὰ καὶ διαλαμβανόμενα καὶ ταῦτα εἰς τὴν
- 34.800 » διαθήκην του.

Τὰ διοριζόμενα νὰ δοθῶσι κατὰ τὴν διαθήκην, 1830 Δεκεμβρίου 15.

- 500 τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχῇ.
- 1.000 εἰς τὰ νοσοκομεῖα Κων)πόλεως.
- 1.000 εἰς τὸ κιβώτιον Ἐλεημοσύνης ὡσαύτως.
- 1.000 εἰς τὸ ζιντάνι τῆς Κων)πόλεως εἰς τοὺς φυλακωμένους.
- 250 εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Τζιπαλιῦ τῆς ἑνορίας του.
- 250 εἰς τὸ παγκάρι τῆς ἐκκλησίας Τζιπαλιῦ διὰ μνημόσυνα.
- 4.000
- 1.000 τὰ γενόμενα ἔξοδα τῇ ἡμέρᾳ τῆς κηδείας του.
- 1.000 τῇ ἐν Φαναρίῳ σχολῇ τοῦ Γένους.
- 500 τῇ δούλῃ του Παρασκευῇ
- 200 τῇ δούλῃ του Ρωξάνδρα.
- 200 τῷ πνευματικῷ του Σεραφείμ.
- 100 τῷ πνευματικῷ Βαρθολομαίῳ.
- 1.500 ἔξοδα διὰ νὰ μεταγραφῇ τὸ ὄσπιτιον εἰς τὸν ἀγοραστὴν κτλ.
- 8.500
- 200 τῷ ἀρχιερεῖ τῆς πατρίδος του Φιλιππουπόλεως.
- 2.000 εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς πατρίδος του.
- 2.000 εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σχολὴν ὡσαύτως.
- 1.000 εἰς τὰς φυλακὰς Φιλιππουπόλεως.
- 5.000 τῇ ἀδελφῇ του Ρωξάνδρα.
- 5.000 εἰς ἀνεγὰς Ρελῶ Νικολᾶ
- 5000 - Μαριῶρα Νικολᾶ
- 250 εἰς τὰς χουτζετιὰς Φιλιππουπόλεως
- 250 εἰς 5 ἐνοριακὰ Μπαρῆρα
- 140 εἰς 3 Μπαρῆρα
- 2.500 εἰς τὰς χουτζετιὰς Κων)πόλεως
- 23.350

34.800
 2950 τὰς περιουσίας
 ἄλλα ἐπιβόνη
 1830 Δεκεμβρ 15
 φιλίππου πόλεως
 καὶ ἀλλοῦ
 ἑνοριακὰ
 ἀδελφῆ
 ἀνεγὰς
 χουτζετιὰς
 ἀλλοῦ